

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Obdo/72/2018
Identifikačné číslo spisu: 8614200854
Dátum vydania rozhodnutia: 30.09.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Prieceľová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:8614200854.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: O. M. H., nar. XX.XX.XXXX, S. XXXX/XXX, T., zastúpeného JUDr. Ľubomírom Vánekom, advokátom so sídlom Potočná 169/85, Skalica proti žalovaným: 1/ VASEVA, SE so sídlom Mlynské nivy 42, Bratislava, IČO: 44 712 634, 2/ D. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom F.Á. S. X, T., obaja zastúpení Advokátskou kanceláriou HPP s.r.o. so sídlom Záhradnícka 30, Bratislava, IČO: 36 867 489, o zaplatenie 10.000,- Eur s prísl., vedenom na Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 4Cb/3/2014, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 4Cob/19/2017-277 z 21. novembra 2017, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a .

II. Žalovaný 1/ m á voči žalobcovi n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Svidník (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom č. k. 4Cb/3/2014-156 zo 04. októbra 2016 žalobu zamietol a žalovaným 1/ a 2/ priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Vo svojom rozhodnutí uviedol, že žalobca neunesol dôkazné bremeno, ktorým by preukázal porušenie povinnosti zo strany žalovaných a príčinnú súvislosť so vznikom škody konaním žalovaných. Žalobcovi mala vzniknúť škoda chybným investovaním finančných prostriedkov 10.000,- Eur do produktu obchodu, ktorý sa preukázal byť nereálny. Okresný súd oprel svoje rozhodnutie o trestný rozsudok Okresného súdu Bratislava V sp. zn. 7T/37/2014 z 13.06.2014, z ktorého vyplýva, že bola uzavretá dohoda o vine a treste medzi prokurátorom a obžalovanými C. I. Š., C. Q. a E. U., pričom títo boli uznaní vinnými, že predstierali reálnu existenciu a bonitu investícií do ropnej spoločnosti DINAZ a vytvorili finančný investičný produkt, ktorý ponúkali na investovanie maklérom a riaditeľovi spoločnosti PROXENTA, SE. C. I. Š. pôsobil ako maklér spoločnosti PROXENTA, SE, disponoval znalosťou o podmienkach postupu investovania, ako aj o klientoch tejto spoločnosti. Dochádzalo k uzatváraniu zmlúv s poškodenými klientmi vystavením vlastnej zmenky a vloženie finančných prostriedkov, pričom súd za jedinú zodpovednú osobu zo zločinu podvodu označil

C. I. Š.. Zároveň bol zaviazaný k povinnosti nahradiť škodu 10.000,- Eur podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku O. M. H. (žalobcovi). Žalovaný 1/ neniesol žiadnu zodpovednosť za konanie vyššie uvedených obžalovaných a medzi žalovanými 1/ a 2/ nebol vzťah finančného sprostredkovania, pretože žalovaná 2/ už nepôsobila ako podriadený finančný agent žalovaného 1/. Nakoľko u žalovaných nezistil porušenie právnej povinnosti a neexistovala príčinná súvislosť medzi škodou a porušením právnej povinnosti, okresný súd žalobu zamietol.

2. O odvolaní žalobcu proti uvedenému rozhodnutiu súdu prvej inštancie rozhodol Krajský súd v Prešove (ďalej aj „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) rozsudkom č. k. 4Cob/19/2017-277 z 21. novembra 2017 tak, že napadnutý rozsudok potvrdil vo výroku o zamietnutí žaloby proti žalovanému 1/ a o náhrade trov konania medzi žalobcom a žalovaným 1/ (výrok I.) a zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby proti žalovanej 2/ a o náhrade trov konania medzi žalobcom a žalovanou 2/ a v rozsahu zrušenia vec vrátil na ďalšie konanie (výrok II.). Odvolací súd vo svojom rozhodnutí uviedol, že súhlasí s názorom súdu prvej inštancie, že v konaní nebola preukázaná zodpovednosť žalovaného 1/ (a to ani konaním prostredníctvom jeho štatutárneho zástupcu H. R.) za investíciu žalobcu do spoločnosti DINAZ a táto nevyplývala ani z trestného spisu, či samotného trestného rozsudku, pričom trestným rozsudkom bola jasne určená zodpovednosť C. I. Š., ktorý aj bol zaviazaný na náhradu škody vo vzťahu k žalobcovi. Avšak podľa názoru krajského súdu vo vzťahu k žalovanej 2/ nebolo vykonané dokazovanie okresným súdom v takom rozsahu, aby dôsledne objasnilo okolnosti ponúkajúceho produktu spoločnosti DINAZ žalovanej 2/ vo vzťahu k žalobcovi. Žalobca síce uzatváral zmluvu o vystavení vlastnej zmenky na základe vlastného rozhodnutia, ale takýto produkt mu bol ponúkaný, pričom z vykonaného dokazovania nie je zrejmé, prečo žalovaná 2/ ponúkala žalobcovi takýto produkt, resp. ako zistila, že je takýto produkt k dispozícii na predaj, kto jej ho ponúkol, aký bol prípadný vzťah k odsúdenému C. I. Š., ktorý uvedený investičný produkt ponúkal na investovanie maklérom a riaditeľovi žalovaného 1/, keď žalovaná 2/ v rozhodnom období nebola samostatným finančným agentom u žalovaného 1/. Okresnému súdu vytkol, že ním neboli dosledované okolnosti, z akého dôvodu a prečo mohla žalovaná 2/ prípadne ponúkať produkt DINAZ žalobcovi. Rovnako tak nebola došetrená okolnosť, či žalovaná 2/ splnila povinnosť na overenie prípadného rizika finančnej služby pri produkte DINAZ a pri určitej miere opatrnosti, či sa dalo zabrániť vzniku škody pri investovaní finančných prostriedkov žalobcom do uvedeného produktu. Keďže súd prvej inštancie, podľa názoru odvolacieho súdu, nevykonal dostatočné dokazovanie a nepreukázal v dostatočnom rozsahu, či zo strany žalovanej 2/ došlo k porušeniu nejakej právnej povinnosti, ktorá by zakladala zodpovednosť za škodu, nie sú osvetlené okolnosti príčinnej súvislosti medzi škodou a porušením právnej povinnosti. Podľa názoru odvolacieho súdu zatiaľ žalovaná 2/ nebola zbavená podozrenia, či zavinenie škody u žalobcu nebolo úmyselné alebo spôsobené nedbanlivosťou zo strany žalovanej 2/, resp. či zo strany žalovanej 2/ nedošlo k porušeniu nejakej právnej povinnosti vyplývajúcej zo zákona a týkajúcej sa skutočnosti, že finanční poradcovia majú poskytovať neprofesionálnym klientom informácie potrebné na to, aby mohli správne porozumieť charakteru a rizikám finančnej služby a následne zodpovedne prijať rozhodnutie týkajúce sa finančnej služby. Preto bolo potrebné zrušiť rozhodnutie súdu prvej inštancie vo vzťahu k žalovanej 2/ a vec mu vrátiť na ďalšie konanie v naznačenom smere. O trovách konania rozhodol podľa § 255 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „Civilný sporový poriadok“ alebo „C.s.p.“).

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) 23. marca 2018 dovolanie proti potvrdzujúcemu výroku napadnutého rozhodnutia (výrok I.) v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p. nakoľko je presvedčený, že odvolací súd sa nesprávne stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že v konaní nebola preukázaná zodpovednosť žalovaného 1/ a nebolo preukázané porušenie nijakej povinnosti priamo konaním žalovaného 1/. Závery o neporušení žiadnych povinností žalovaného 1/ sú podľa žalobcu v rozpore s vykonanými dôkazmi v konaní pred súdom prvej inštancie a napadnuté rozhodnutie má spočívať na nesprávnom právnom posúdení veci. V dovolaní zosumarizoval priebeh sporu, uviedol, že konanie žalovanej 2/ bolo konaním žalobcu v zmysle § 15 Obchodného zákonníka a preto sa žalovaný 1/ nemôže zbaviť zodpovednosti tvrdením, že s predmetnou investíciou nemal nič spoločné. V dovolaní namietal, že fiktívny investičný produkt týkajúci sa spoločnosti DINAZ ponúkal podriadeným finančným agentom p. H. R., čo potvrdila nielen žalovaná 2/, ale aj ostatní podriadení finanční makléri žalovaného 1/ vo svojich výpovediach v trestnom konaní. Zároveň je z pohľadu dovolateľa podstatná tá skutočnosť, že

žalobca ako klient žalovaného 1/ bol kontaktovaný žalovanou 2/, ktorá vystupovala v mene žalovaného 1/ a ktorá mu už predtým ponúkala investičné ponuky tejto spoločnosti, a tým žalobca nadobudol oprávnený dojem, že žalovaná 2/ vystupuje a koná v mene spoločnosti žalovaného 1/ a ponúka preverené produkty. Žalobca o tejto skutočnosti nemal žiadne pochybnosti a navyše žalovaná 2/ bola riadne vedená na internetovej stránke žalovaného 1/, ako finančný agent s dlhoročnými skúsenosťami na finančnom trhu. V čase ponúkania sporného produktu žalovanou 2/ žalobcovi táto bola podriadeným finančným agentom žalovaného 1/, preto je absolútne bezvýznamné to, či bola podriadeným finančným agentom žalovaného 1/ aj v čase uzavretia zmluvy o vystavení vlastnej zmenky a investovania sumy 10.000,- Eur žalobcom. Na základe uvedeného dovolateľ žiadal, aby dovolací súd zrušil rozsudok krajského i okresného súdu a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. K dovolaniu žalobcu sa vyjadrili žalovaní 1/ a 2/, ktorí uviedli, že žalobca nevymedzil dovolací dôvod spôsobom uvedeným v ustanovení § 432 v spojení s § 421 C.s.p.. Dovolateľ nevymedzil žiadnu právnu otázku, ktorej vyriešenie zo strany odvolacieho súdu by malo byť sporné a nevymedzil ani to, v čom mala spočívať prípadná nesprávnosť takéhoto právneho posúdenia a obmedzil sa len na značne skreslený popis skutkového stavu veci a súdu dával do pozornosti len rôzne svoje úvahy o skutkových okolnostiach celého prípadu a o tom, ako mali byť podľa jeho názoru vyhodnotené. Podľa žalovaných 1/ a 2/ však dovolateľov pohľad na vec je svojský a bez opory vo vykonanom dokazovaní. Prípustnosť dovolania je v zmysle § 421 C.s.p. striktné viazaná na posudzovanie právnych otázok a nijako sa nevzťahuje na posúdenie skutkových otázok, a to aj s prihliadnutím na ustanovenia § 442 C.s.p., podľa ktorého je dovolací súd viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Nakoľko žalobca v podanom dovolaní nevymedzil žiadnu nesprávne právne posúdenú otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tým pádom ani nemohol uviesť žiadny dôvod takejto absentujúcej nesprávnosti, jeho dovolanie nie je prípustné a navrhujú, aby dovolací súd podané dovolanie odmietol.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (podľa § 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443 C.s.p.) dospel k záveru, že tento mimoriadny opravný prostriedok je potrebné odmietnuť.

6. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 C.s.p.) dovolací súd uvádza, že podľa ustanovenia § 428 C.s.p. musí dovolateľ v dovolaní popri všeobecných náležitostiach podania uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

7. Podľa ustanovenia § 419 C.s.p. proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

8. Podľa § 421 ods. 1 C.s.p., dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

9. Podľa § 432 ods. 1, 2 C. s. p., dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

10. Dovolací súd si plne uvedomuje, že by bolo v rozpore s princípmi spravodlivého procesu, pokiaľ by sa pri posudzovaní náležitostí dovolania uplatňoval prílišný formalizmus alebo nadmerný tlak na dopĺňanie takých náležitostí dovolania, ktoré nemajú oporu v zákone alebo idú nad rámec zákona. V rozpore s týmito princípmi ale nie je prístup majúci na zreteli, že ustanovenia C.s.p. vyžadujú istú mieru nielen obsahového, ale aj formálneho vyjadrenia dôvodov, z ktorých procesná strana vyvodzuje

prípustnosť svojho dovolania. Najvyšší súd zastáva názor, podľa ktorého ak nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu, je (procesnou) povinnosťou strany vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (porovnaj uznesenie sp.zn. 1VCdo/2/2017 z 19. apríla 2017). V prípade dovolania, v ktorom absentuje uvedené vymedzenie, súd nevyvíja procesnú iniciatívu smerujúcu k doplneniu dovolania; jediný prípad, v ktorom súd výnimočne vedie dovolateľa k tomu, aby svoje dovolanie niečím doplnil alebo nedostatok niečoho v dovolacom konaní odstránil, vyplýva totiž z ustanovenia § 436 ods. 1 C.s.p. (v tejto súvislosti viď aj uznesenie najvyššieho súdu sp.zn. 3Cdo/74/2017 z 31. mája 2017).

11. Nesprávne právne posúdenie veci, ktoré je dovolacím dôvodom len v zmysle § 432 C.s.p. a jeho prípustnosť sa odvíja od jeho relevantného vymedzenia v zmysle § 421 ods. 1 C.s.p. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Pokiaľ dovolateľ nevymedzí ním tvrdený dovolací dôvod uvedeným spôsobom, je to dôvodom pre odmietnutie dovolania podľa ustanovenia § 447 písm. f/ C.s.p. V zmysle ustanovenia § 447 písm. f/ C.s.p. dovolací súd odmietne dovolanie, ak nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi, alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435.

12. Zároveň platí, že dovolací súd je v prípade dovolaní podaných za účinnosti C.s.p. povinný pracovať s takým dovolaním, aké podala strana a nie je možné vyzývať dovolateľa na odstránenie väd dovolania. Tento prístup súvisí s dôsledným zachovávaním dispozičného princípu a princípu právnej istoty, ako aj procesnej zodpovednosti strán za ochranu svojich práv. Odstraňovanie nedostatkov rozhodnutia a konania jemu predchádzajúceho prostredníctvom (mimoriadnych) opravných prostriedkov je výlučne v dispozícii strán sporu. Zákon predpokladá, že advokát/ vysokoškolsky vzdelaná osoba v odbore právo je subjektom, ktorého odborné znalosti a schopnosti majú kvalifikovaným dovolaním prispieť k rýchlemu, hospodárnemu a plynulému priebehu dovolacieho konania. Uvedené vyplýva aj z čl. 11 ods. 3 Základných princípov, na ktorých je C.s.p. postavený a podľa ktorého, kto sa verejne hlási k určitej profesijnej odbornosti, považuje sa za schopného konať s náležitou znalosťou veci spojenou s touto odbornosťou. To znamená, že úkony realizované takouto osobou majú obsahovať všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov.

13. V preskúmvanej veci podľa názoru dovolacieho súdu dovolateľ nevymedzil uplatnený dovolací dôvod (nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom) spôsobom uvedeným v ustanovení § 432 ods. 2 C.s.p. v spojení s § 421 C.s.p. V dovolaní žalobca pri vymedzení uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 432 C.s.p. všeobecným spôsobom uviedol, že súdy sa dopustili nesprávneho právneho posúdenia veci, pričom v dovolaní okrem uvedeného tvrdenia nepredložil žiadnu právnu argumentáciu, ktorá by bola spôsobilá spochybníť správnosť záverov súdov nižšej inštancie.

14. Dovolací súd považuje za potrebné zdôrazniť skutočnosť, že argumentácia a formulácie obsiahnuté v predmetnom dovolaní nedávajú - ani pri posudzovaní dovolania podľa jeho obsahu (článok 11 C.s.p.) - možnosť posúdiť, aká právna otázka by dovolacím súdom v spojení s konkrétnym predmetom sporu nebola riešená. Zároveň nie je vôbec zrejme ani to, v čom dovolateľ vidí samotné nesprávne právne posúdenie, nakoľko z obsahu dovolania je zrejme, že jediné čo namieta, je nesprávne zistenie a vyhodnotenie skutkového stavu veci. Dovolací súd konštatuje, že prípadné nedostatky pri vykonaní dokazovania, pri zisťovaní skutkového stavu, alebo nesprávne prijaté skutkové závery zo strany konajúcich súdov, nie je možné podrobiť dovolaciemu prieskumu. V tejto súvislosti opätovne pripomína (obdobne aj 3Obdo/52/2017, 3Obdo/18/2018), že nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení z dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie - viď ustanovenie § 442 C.s.p. („dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd“). Dovolaním sa nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Len samotná nespokojnosť dovolateľa s ustálením skutkového stavu odvolacím súdom nemôže preto predstavovať relevantný dovolací dôvod a už vôbec ju nemožno stotožňovať s namietaným nesprávnym právnym posúdením veci.

15. Pri prejednaní dovolania môže dovolací súd vychádzať iba z obsahu dovolania, resp. z predloženého súdneho spisu a nemôže nahrádzať pasivitu dovolateľa a vytvárať namiesto neho vlastnú právnu argumentáciu vyvodením z možnej nespokojnosti dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, ktorej správnosť alebo nesprávnosť by mala byť podrobená dovolaciemu prieskumu. V takom prípade by totiž dovolací súd uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priečiaci sa nielen koncepcii právnej úpravy dovolania v Civilnom sporovom poriadku, účelu ustanovenia § 421 ods. 1 C.s.p., ale aj princípu rovnosti zbraní a kontradiktórnosti konania, keďže rozhodnutie odvolacieho súdu by bolo založené na iných skutočnostiach, ako boli tvrdené dovolateľom a ku ktorým mal možnosť vyjadriť sa žalovaný ako protistrana vo svojom vyjadrení k dovolaniu.

16. Dovolací súd navyše dodáva, že ani prípadná samotná polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní vecí významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v § 421 ods. 1 C.s.p., resp. § 432 ods. 2 C.s.p. (pozri napr. uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/74/2017). Dovolací súd nie je tretou inštanciou a dovolanie nie je koncipované ako ďalší riadny opravný prostriedok. Preto platí, že odlišný pohľad dovolateľa na správnosť rozhodnutia odvolacieho súdu bez vymedzenia právnej otázky nemôže zakladať prípustnosť dovolania v zmysle § 421 ods. 1 C.s.p.

17. Z uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že dovolací dôvod nie je vymedzený spôsobom uvedeným v ustanovení § 432 ods. 2 C.s.p. a preto dovolanie žalobcu odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. f/ C. s. p.

18. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 druhá veta C. s. p.).

19. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.